НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві
\

ЗАТВЕРДЖЕНО
ННІ лісового і садово-паркового господарства

«18» червня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона праці

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність G14 «Деревообробні та меблеві технології»
Освітня програма «Деревообробні та меблеві технології»
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробники: к.с.-г. н., доц. Тетяна ЗУБОК

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Вивчення «Охорона праці» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю «Деревообробні та меблеві технології» полягає набуття компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності в забезпеченні безпеки та здоров'я працівників у галузі промисловості. Це включає в себе розуміння потенційних ризиків і небезпек, пов'язаних з виробничим процесом, вміння вживати заходи профілактики та контролю для запобігання травматичних ситуацій, а також знання правил безпеки й нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у цій галузі.

Курс передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов’язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу. Здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю «Деревообробні та меблеві технології», після вивчення курсу «Охорона праці», мають мати комплексні загальнокультурні та професійні навички з питань охорони праці, що відповідають їхнім спеціальностям, для ефективного вирішення завдань, пов'язаних із забезпеченням безпеки та здоров'я персоналу у виробничих умовах та в небезпечних ситуаціях. Здобувачі вищої освіти повинні усвідомлювати свою відповідальність за особисту та колективну безпеку, а також важливість дотримання всіх заходів, що гарантують безпечні умови праці на робочих місцях. Вивчення дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров’я і працездатності працівників через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за власну та колективну безпеку.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	*Магістр*	
Спеціальність	*G14 «Деревообробні та меблеві технології»*	
Освітня програма	*«Деревообробні та меблеві технології»*	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	*екзамен*	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1 р.н.	
Семестр	2	
Лекційні заняття	*15 год.*	*4 год.*
Практичні, семінарські заняття	*15 год.*	*год.*
Лабораторні заняття	- *год.*	*год.*
Самостійна робота	*60 год.*	*78 год.*
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	*3 год.*	*год.*

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є набуття комплексних знань та навичок, які дозволять приймати обґрунтовані й доцільні рішення для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення нещасних випадків, аварій і природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також набути вмінь ефективно керувати безпекою праці, враховуючи пріоритет життя та здоров'я працівників над результатами виробничої діяльності, з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни «Охорона праці» Відповідно до типових структурно-логічних схем вищої та фахової передвищої освіти України, її вивчення базується на знаннях, отриманих під час опанування природничо-наукових, загальноосвітніх та правових дисциплін.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Охорона праці» (за їх наявності) ОК4 Інноваційні технології оброблення деревини, ОК6 Проектування та дизайн виробів з деревини, ОК7 Теорія та практика механічного оброблення деревини

В результаті вивчення дисципліни «Охорона праці» магістри повинні мати такі головні загальнокультурні та професійні компетенції.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою.

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в професійній, освітній, науковій, дослідницькій та інноваційній діяльностях, пов'язані з виробництвом продукції деревообробки, меблів та виробів з деревини, дослідженнями деревини, деревинних та недеревинних матеріалів, а також досліджувати, проектувати та впроваджувати відповідні ресурсоощадні та екологобезпечні технологічні процеси, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК08. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК12. Уміння складати наукові та науково-технічні звіти за результатами роботи.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність розробляти і впроваджувати заходи з охорони праці на підприємствах галузі та в освітньонаукових закладах.

СК05. Здатність аналізувати існуючі процеси виробництва, проектувати і впроваджувати нові ефективні процеси деревообробних та меблевих виробництв.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН02. Уміти зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та пояснення з проблем деревообробних та меблевих технологій до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН15. Забезпечувати належні умови праці, а також організовувати і навчати виробничий персонал вимогам охорони навколишнього середовища при роботі з шкідливими матеріалами.

1. 2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**												
	денна форма							**заочна форма**					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. **Правові та організаційні основи безпеки і охорони праці**													
Тема 1. Законодавство України про охорону праці	2	6	2	2			2	9.5	1	0.5			8
Тема 2. Організація служби охорони праці на підприємствах. Відповідальність за порушення законодавства		5	1	2			2	9	0.5	0.5			8
Тема 3. Основні функціональні обов'язки з охорони праці посадових осіб підприємств	3	7	1	1			5		0.5	0.5			8
Тема 4. Організація навчання та перевірки знань з охорони праці	4	22	2	2			18		0.5	1			7
Тема 5. Виробничий травматизм, причини, профілактика та порядок розслідування	5-6	8	2	1			5		0.5	0.5			8

нещасних випадків													
Разом за модулем 1	**48**		**8**	**8**			**32**	**45**	**3**	**3**			**39**
Модуль 2. **Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Практична організація безпеки праці.**													
Тема 6. Небезпечні та шкідливі чинники на виробництві та джерела їх утворення. Засоби індивідуального захисту працівників	7-8	8	2	2			4	9.5	0.5	1			8
Тема 7. Основи пожежної безпеки на підприємствах	9	10	1	1			8	9	0.5	0.5			8
Тема 8. Основи електро безпеки на підприємствах	10	16	1	1			14	8	0.5	0.5			7
Тема 9. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	10-14	5	2	2			1	9.5	1	0.5			8
Тема 10. Безпека експлуатації ручного інструменту	15	3	1	1			1	9	0.5	0.5			8
Разом за модулем 2	**42**		**7**	**7**			28	45	3	3			39
Курсовий проєкт (робота) з _____			-		-		-		-	-	-		-
Усього годин	90		15	15			**60**	**90**	**6**	**6**			**78**

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавство України про охорону праці та організація служби охорони праці на підприємстві	3
2	Управління безпекою праці. Організація навчання з охорони праці	1
3	Виробничий травматизм та методи аналізу виробничого травматизму і професійних захворювань. Основи державного страхування від нещасних випадків та професійних захворювань	2
4	Організація розслідування та ведення обліку нещасних випадків	1
5	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Фізичні шкідливі та небезпечний виробничий чинник та захист працівників від їх негативної дії	2
6	Хімічні, біологічні та психофізіологічні виробничі чинники. Нормування та визначення вмісту шкідливих речовин в робочій зоні. Захист від шкідливої дії речовин.	2
7	Основи пожежної безпеки. Основи електробезпеки	2
	Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	2
	Усього	15

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація навчання з питань охорони праці на підприємствах	2
2	Розроблення інструкцій з охорони праці для працівників підприємства.	2
3	Основні функціональні обов’язки з охорони праці посадових осіб підприємств	1
4	Розслідування та ведення обліку нещасних випадків на виробництві	2
5	Визначення рівня і параметрів виробничого шуму	1
6	Вибір засобів індивідуального захисту для працівників АПК	2
7	Розрахунок вентиляції у виробничих приміщеннях	1
8	Розрахунок необхідної кількості вогнегасників на виробничих об’єктах	1
9	Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	2
10	Безпека експлуатації ручного інструменту	1
	Усього	15

4.Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.	2
2	Колективний договір як правовий інструмент поліпшення умов і охорони праці.	2
3	Сучасні проблеми поліпшення умов праці.	2
4	Соціальна спрямованість перебудови управління умовами праці.	2
5	Травматизм на виробництві та його соціально-економічні наслідки.	2
6	Досвід зарубіжних країн у реалізації заходів з охорони праці.	2
7	Науково-технічне та соціальне забезпечення охорони праці в Україні.	2
8	Охорона праці та соціальний захист в Україні: стан, проблеми, перспективи.	2
9	Охорона праці як основний напрямок соціальної політики України.	2
10	Система управління охороною праці на підприємстві.	2
11	Принципи організації та функціонування системи управління охороною праці на підприємстві.	2
12	Планування та стимулювання діяльності з охорони праці.	2
13	Система соціального захисту від професійних ризиків. Фінансування заходів з поліпшення умов охорони праці.	2
14	Науково-технічний прогрес і безпека праці.	2
15	Управління охороною праці на підприємстві. Економічні методи управління умовами та охороною праці.	2
16	Травматизм і захворювання на виробництві. Страхування виробничих ризиків.	2
17	Система захисту працівників на виробництві та її вдосконалення.	2
18	Планування поліпшення умов праці на основі колективного договору.	2
19	Психологічне та інженерне забезпечення охорони праці.	2
20	Методи оцінки стану умов праці. Фінансування заходів щодо поліпшення умов і охорони праці	2
21	Атестація робочих місць за умовами праці.	2
22	Соціально-економічна оцінка умов праці. Вдосконалення умов праці на підприємстві.	2
23	Сучасні проблеми поліпшення умов праці.	2
24	Шкідливі виробничі фактори та засоби захисту від них.	2
25	Травматизм на виробництві та його соціально-економічні наслідки.	2
26	Актуальні проблеми гігієни праці.	2
27	Контроль за охороною праці на підприємстві.	2
28	Науково-технічний прогрес і гігієна праці	2
29	Практична організація безпеки праці: домедична допомога та безпечна експлуатація інструментів	2

30	Небезпечні та шкідливі виробничі чинники та засоби індивідуального захисту працівників	2
	Усього	60

4. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)

– усне або письмове опитування;
– співбесіда;
– тестування;
– захист лабораторних / практичних, розрахункових / графічних робіт, проєктів;
– пірінгове оцінювання, самооцінювання.

5. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити):*

– метод проблемного навчання;
– метод практико-орієнтованого навчання;
– кейс-метод;
– метод проєктного навчання;
– метод перевернутого класу, змішаного навчання;
– метод навчання через дослідження;
– метод навчальних дискусій та дебат;
– метод командної роботи, мозкового штурму;
– метод гейміфікованого навчання.

6. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1 Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Правові та організаційні питання охорони праці		
Практична робота 1 Організація навчання з питань охорони праці на підприємствах.	ПРН02,15. Виконання практичної роботи 1. Опрацювання курс в Elearn. А також вивчити, як організувати навчання з ОП	15
Практична робота 2 Порядок розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві.	ПРН02,15. Виконання практичної роботи 2. Опрацювання курс в Elearn. А також ознайомитися, як організувати розслідування НВ	15
Практична робота 3 Визначення параметрів мікроклімату у виробничих приміщеннях.	ПРН02,15. Виконання практичної роботи 3. Опрацювання курс в Elearn. А також вивчити, як можна оцінити параметри виробничого довкілля	15

Практична робота 4 Вимірювання рівнів освітленості на робочих місцях.	ПРН02,15. Виконання практичної роботи 4. Опрацювання курс в Elearn. А також навчитися розраховувати рівні освітлення у виробничих приміщеннях	15
Самостійна робота 1	ПРН02,15. Виконання самостійної роботи за обраною темою на курсі в Elearn Правові та організаційні основи безпеки і охорони праці	10
Модульна контрольна робота 1.	На основі матеріалу тем 1-4	**30**
Разом за модулем 1		**100**
Модуль 2. **Виробнича санітарія та гігієна праці**		
Практична робота 5. Визначення рівня і параметрів виробничого шуму.	ПРН02,15. Виконання практичної роботи 5. Опрацювання курс в Elearn А також навчитися вимірювати рівні шуму за виробничих умов	15
Практична робота 6. Вибір засобів індивідуального захисту для працівників АПК.	ПРН02,15. Виконання практичної роботи 6. Опрацювання курс в Elearn А також навчития вибирати ЗІЗ для різних професій	15
Практична робота 7. Розрахунок вентиляції у виробничих приміщеннях.	ПРН02,15. Виконання практичної роботи 7. Опрацювання курс в Elearn А також навчитися вимірювати загазованість шкідливими газами повітря	15
Практична робота 8. Розрахунок необхідної кількості вогнегасників на виробничих об’єктах	ПРН02,15. Виконання практичної роботи 8. Опрацювання курс в Elearn. А також ознайомитися з сучасними засобами виявлення осередків пожежі та її гасіння	15
Самостійна робота 2	ПРН02,15. Виконання самостійної роботи за обраною темою на курсі Elearn. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Практична організація безпеки праці.	10
Модульна контрольна робота 2	На основі матеріалу тем 5-8	30
Разом за модулем 2		**100**
Навчальна робота		**70**
Залік		**30**
Разом за курс		**100**
Курсовий проєкт/робота (за наявності)		**100**

8.2 Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре

60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3 Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, тимчасова непрацездатність)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Письмові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, тимчасова непрацездатність, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканатом)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни
- https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни;
- відеоматеріали до лекційних занять;
- нормативні документи

9 Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Л.Е. Піскунова, А.М. Кудрявицька, Т.О. Зубок Безпека життєдіяльності та охорона праці: / Навчальний посібник для практичного вивчення дисципліни для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 "Туризм і рекреація " – Київ: ЦП «Компринт», 2024. 384с.
2. L. Piskunova, T. Zubok, I. Pryimachenko Training manual for the discipline "Safety of work and Life" for students majoring in 291 "International Relations, Public Communications and Regional Studies". «КОМПРИНТ», 2023. 237 p
3. Л.Е. Піскунова, В.І. Бондарь, Т.О. Зубок Безпека праці та життєдіяльності: /Підручник. – Київ: ЦП «Компринт», 2022. 396с.
4. L .Piskunova, T. Zubok Safety of work and Life: Training manual for the discipline. Kyiv. 2021. 219 p.
5. Піскунова Л.Е. Методичні рекомендації для вивчення та проведення практичних робіт з дисципліни Безпека праці та життєдіяльності для студентів, що навчаються за спеціальністю «D1 Облік і оподаткування» та освітньою програмою «Облік і аудит». Київ, 2025. 101 с.
6. Войналович О.В., Мотрич М.М., Єременко О.І., Зубок Т.О. Охорона праці (лабораторний практикум). Навчально-методичний посібник для підготовки фахівців ОС «Бакалавр». К.: НУБіП України. 2024. 312 с.
7. Білько Т.О. Домедична допомога на підприємстві: Методичні вказівки щодо проведення ділової гри. Київ, 2023. 18 с.

8. Перша допомога при гострих патологічних та екстремальних станах. Реаніматологія : лекція. Львів, 2023. 13 с.
9. Voinalovych O.V. Basics of occupational safety and health in diagrams, tables and graphs. K. NULES, 2023. 221 p.
10. L.Piskunova; O. Yeremenko;T. Zubok; H.Serbeniuk; Z. Korzh. Scientific and methodological aspects of solid biofuel production 15(1) 2024. 3. processes in compliance with labour protection and environmental safety measures Polityka Energetyczna. EPJ – 2022. https://min-pan.krakow.pl/publikacje (Scopus);
11. Larysa Piskunova;Tetiana Zubok; Alla Klepko; Kateryna Karabach; Alina Kudryavytska. Agrolandscapes and their role in ensuring environmental security. Scsentific horizons Journal homepage: https://sciencehorizon.com.ua Scientific Horizons, 27(11), 105-117. DOI:10.48077/scihor11.2024.105 (Scopus).
12. L.E. Piskunova; S. H. Kachmarchyk Features of professional and emotional burnout of academic staff due tothe war condition in Ukraine. "Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія" №15 (1). 2024 року. DOI: 10.31548/hspedagog15(1).2024.159-171 УДС: 159.91.6138. 378.17 - https://humstudios-com-ua.translate.goog/en/journals/tom-15-1-2024
13. Л.Е. Піскунова Л.Е, Сербенюк Г.А., Голіченко. Н.Б. Вивчення рівня акустичного забруднення та його впливу на життя людини. https://doi.org/10.31548/biologiya15(1).2024.006 Отримано з Vol. 15, № 1, 2024 Сторінки 73-83
14. Л.Е. Піскунова, Т.О. Зубок. Правові аспекти проходження медоглядів працівниками транспортної галузі. Machinery & Energetics. Journal of Rural Production Research. Kyiv. Ukraine. 2021, Vol. 11, ISSN 2663-1334 (print), ISSN 2663-1342 (online), www.journals.nubip.edu.ua/index.php/Tekhnica.
15. Л.Е. Піскунова, Т.О. Зубок. Актуальність, проблеми та суперечності різних форм дистанційного навчання Machinery & Energetics. Journal of Rural Production Research. Kyiv. Ukraine. 2020, Vol. 11, No 2, 81-86 ISSN 2663-1334 (print), ISSN 2663-1342 (online), www.journals.nubip.edu.ua/index.php/

Інформаційні ресурси

1. Навчально-інформаційний портал НУБіП України: http://elearn.nubip.edu.ua/
2. Наукова бібліотека НУБіП України: https://nubip.edu.ua/structure/library
3. Електронні ресурси https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455;
4. Офіційний сайт Пенсійний фонд України URL: https://www.pfu.gov.ua/
5. Офіційний сайт Держпраці. URL:https://dsp.gov.ua